

Hoogheemraadschap van Delfland

**Projectplan Bergboezem
Berkel**

Nota van beantwoording

Beantwoording ingekomen zienswijzen op ontwerp-
projectplan Bergboezem Berkel

Status: definitief
Datum: 14-01-2013

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Inspraakprocedure	5
1.2	Doel van de Nota van beantwoording	5
2	OVERZICHT BINNENGEKOMEN ZIENSWIJZEN	6
3	ONTVANKELIJKHEID	8
4	BEHANDELING ZIENSWIJZEN	9
4.1	Vereniging en Stichting (1)	9
4.2	Vogelwacht Delft (2)	16
4.3	Zienswijzen 3 t/m 9, 11 t/m 23, 25 t/m 32, 34 t/m 60 en 62 t/m 70	16
Bijlage I	Schriftelijke zienswijzen	18
Bijlage II	Lijst met wijzigingen projectplan	19

1 INLEIDING

1.1 Inspraakprocedure

Het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden heeft op 18 september 2012 het ontwerp-projectplan Bergboezem Berkel vastgesteld. Tevens is het ontwerp-projectplan vrijgegeven voor de inspraakprocedure voor het indienen van zienswijzen.

Het ontwerp-projectplan Bergboezem Berkel heeft in eerste instantie vanaf 28 september 2012 tot en met 8 november 2012 ter inzage gelegen. Het bleek echter dat de kennisgeving niet gebiedsdekkend in de huis-aan-huisbladen is verschenen. Daarom is de kennisgeving hernieuwd gepubliceerd en heeft het ontwerp-projectplan vanaf 30 november 2012 tot en met 10 januari 2012 opnieuw ter inzage gelegen.

1.2 Doel van de Nota van beantwoording

In deze Nota van beantwoording worden de zienswijzen op het ontwerp-projectplan Bergboezem Berkel beantwoord.

2 OVERZICHT BINNENGEKOMEN ZIENSWIJZEN

Er zijn tijdens de periode van ter inzage legging alleen schriftelijke zienswijzen ingediend. Er is geen mondelinge zienswijze ingediend. Onderstaand een overzicht van de afzenders van de zienswijzen met de datum van ontvangst. De schriftelijke zienswijzen zijn als bijlage bij deze Nota van beantwoording gevoegd.

Nr.	Datum ontvangst	Afzender	Kenmerk Delfland
1	7 november 2012	Vereniging tegen Milieubederf in en om het Nieuwe Waterweggebied + Stichting Natuur- en Milieuwacht (hierna Vereniging en Stichting)	1036840
2	9 december 2012	Vogelwacht Delft	1044890
3	30 december 2012	B. van Leeuwen en S. Kaeppler	1047007
4	30 december 2012	A.C.M. Duijndam	1047011
5	30 december 2012	L.F.M. van den Bulk	1047012
6	31 december 2012	A. van der Velden	1047010
7	31 december 2012	M.J. de Hoog	1047293
8	1 januari 2013	J. Gillebaard	1047009
9	1 januari 2013	A.B. Heijerman	1047289
10	1 januari 2013	H. Veldhuis	1047291
11	2 januari 2013	P. de Witte	1047290
12	2 januari 2013	R. van Paassen	1047055
13	3 januari 2013	L. Pannekoek	1047292
14	3 januari 2013	A.H en A. van der Burg	1047008
15	4 januari 2013	G.W. Duijvesteijn	1047266
16	7 januari 2013	H.J. Bak	1047791
17	7 januari 2013	J.E. van Uffelen-Mooy	1047442
18	7 januari 2013	J. de Vogel	1047441
19	7 januari 2013	J. Bazuin	1047440
20	7 januari 2013	A. Kool	1047790
21	7 januari 2013	J.A.M. van der Burg	1047630
22	7 januari 2013	C.M. van Adrichem- van der Drift	1047629
23	7 januari 2013	A.J. Treurniet	1047448
24	7 januari 2013	M. Pannekoek	1047447
25	7 januari 2013	J.J. van Wijk	1047446 en 1047906
26	7 januari 2013	M. Burggraaff	1047445
27	7 januari 2013	G. Schotte	1047444
28	7 januari 2013	J. Bazuin	1047443
29	8 januari 2013	J.A. Valkenburg	1047480
30	8 januari 2013	A. Verbakel	1047865
31	8 januari 2013	J. Molenaar en C.M. Molenaar-Bade	1047479
32	8 januari 2013	A. Neeleman	1047478
33	8 januari 2013	B. Moelker van Wakeren	1047477
34	8 januari 2013	S. Verhoeff	1047476
35	8 januari 2013	P.J. van Schie	1047475
36	2 januari 2013	J.N. Olieman	1046867
37	9 januari 2013	P.N.J. van Adrichem	1047897
38	9 januari 2013	A. van Mannekes	1047898
39	9 januari 2013	C. Wijnia	1047899
40	9 januari 2013	P.L.M. Bakker	1047900
41	9 januari 2013	B. Vos	1047902
42	9 januari 2013	W. van de Kooij	1047903

Nr.	Datum ontvangst	Afzender	Kenmerk Delfland
43	9 januari 2013	G. den Hoed	1047904
44	9 januari 2013	J. in 't Veen	1047905
45	9 januari 2013	I. de Vogel	1047908
46	9 januari 2013	P. van der Hoeven	1047909
47	9 januari 2013	J.F.M. van der Meer	1047910
48	9 januari 2013	R.D. Jagroop	1047911
49	9 januari 2013	J.W. in 't Veen en L.J. in 't Veen-de Keijzer	1047912
50	9 januari 2013	R. de Bruin	1047913
51	9 januari 2013	J.A.M. Castelijns-Janssen	1047914
52	9 januari 2013	F.A. van Buuren	1047915
53	9 januari 2013	J.G. Steenwijk	1047916
54	9 januari 2013	P.M. Loeffen	1047917
55	9 januari 2013	M.P. van Es	1047918
56	9 januari 2013	N.H. Pathuis-van der Lugt	1047919
57	9 januari 2013	J. van Velden	1047920
58	9 januari 2013	E. ter Meulen	1047976 en 1048051
59	9 januari 2013	H.H.L. van Zijl	1048042
60	9 januari 2013	A.P. van der Harg	1048043
61	9 januari 2013	R. Woutersen	1048044
62	10 januari 2013	A.M. van der Spek	1048056
63	10 januari 2013	J. en G.A.G.H Treurniet	1048057
64	10 januari 2013	Th. Dollee	1048058
65	9 januari 2013	G.J. Steenwijk	1047474
66	30 december 2012	P.C. de Vogel	1046877
67	10 januari 2013	D.A. van der Spek	1047981
68	10 januari 2013	J.G. le Kluse-Manger	1047907
69	10 januari 2013	H. Boer	1048667
70	10 januari 2013	A.L. de Boo	1047901

3 ONTVANKELIJKHEID

Op grond van het bepaalde in artikel 6:9 van de Algemene wet bestuursrecht is een zienswijze tijdig ingediend indien deze voor het einde van de termijn is ontvangen. Bij verzending per post bepaalt het tweede lid van dit artikel dat sprake is van tijdige indiening als de zienswijze voor het einde van de termijn per post is bezorgd (verzendentheorie), mits deze niet later dan een week na afloop van de termijn is ontvangen.

De zienswijze van de Vereniging en Stichting (1) is binnen de termijn ontvangen toen het ontwerp voor de eerste maal ter inzage lag. Op 27 november 2012 (kenmerk 1039412) heeft Delfland per brief laten weten dat het ontwerp-projecplan opnieuw ter inzage zal worden gelegd en dat de zienswijze van de Vereniging en de Stichting mee wordt genomen in de besluitvorming.

De zienswijze van de Vogelwacht Delft (2) is binnen de termijn ontvangen.

Gezien de statuten van de Vereniging en Stichting en de Vogelwacht zijn zij als belanghebbenden aan te merken. Beide zienswijzen 1 en 2 zijn ontvankelijk.

Ook zijn diverse zienswijzen ingediend door particulieren (3 t/m 70). Volgens de Inspraakverordening Delfland kunnen ingelanden en belanghebbenden een zienswijze indienen. De personen 3 t/m 9, 11 t/m 23, 25 t/m 32, 34 t/m 60 en 62 t/m 70 zijn ingezetenen van Delfland en/of belanghebbenden (grondeigenaar in de Bergboezem of hebben er zicht op). De personen 10, 24 en 33 zijn geen ingezetenen van Delfland en zijn geen belanghebbenden (zijn geen grondeigenaar in de Bergboezem of hebben er geen zicht op). De persoon 61 heft geen adres vermeld op de zienswijze waardoor niet kan worden beoordeeld of de persoon ingezetene of belanghebbende is.

Gezien de Inspraakverordening Delfland zijn de zienswijzen 3 t/m 9, 11 t/m 23, 25 t/m 32 en 34 t/m 60 ontvankelijk. De zienswijzen 10, 24, 33 en 61 zijn niet-ontvankelijk.

4 BEHANDELING ZIENSWIJZEN

Van de ingediende zienswijzen is in dit hoofdstuk een uittreksel opgenomen. Voor de volledige zienswijzen wordt verwezen naar de bijlage. Per onderwerp van de zienswijzen heeft het Hoogheemraadschap van Delfland een reactie gegeven. Vervolgens is vermeld in hoeverre deze zienswijze heeft geleid tot een aanpassing van het projectplan Bergboezem Berkel.

4.1 Vereniging en Stichting (1)

Onderwerp 1: niet geschikte wijze van publicatie

Onderwerp van de zienswijze:

- a) De kennisgeving is alleen in de 3B-krant gepubliceerd. Deze krant wordt niet bezorgd in de omgeving van de Bergboezem Berkel. De Vereniging en Stichting vragen zich af of de kennisgeving voldoet aan een 'geschikte wijze' als is bedoeld in art. 3.42 Awb.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Delfland heeft navraag gedaan bij de uitgever van de 3B-krant. Inderdaad is gebleken dat de 3B-krant niet wordt bezorgd in de omgeving van de Bergboezem Berkel. Daarmee is de kennisgeving niet op een geschikte wijze gebeurd.

Aanpassing:

- De kennisgeving is hernieuwd gepubliceerd in de huis-aan-huisbladen, inclusief de Heraut en de Telstar. Deze bladen worden wel bezorgd in de omgeving van de Bergboezem. De Vereniging en de Stichting zijn hier op 27 november 2012 per brief over geïnformeerd.

Onderwerp 2: bemalingscapaciteit en bypass

Onderwerp van de zienswijze:

- a) De herinrichting van de Bergboezem (aanleggen nat natuurgebied) en het aanleggen van de bypass is niet nodig om de gestelde doelen voor wateroverlast te bereiken. Het knelpunt zit niet zozeer in de polder Berkel zelf, maar in de afvoercapaciteit van de Berkelsche Zweth richting de Schie. De Berkelsche Zweth kan bij de monding slechts 210 m³/min afvoeren, terwijl 290 m³/min is vereist. Dat knelpunt wordt niet opgelost met de aanleg van de bypass. De berekeningen en onderzoeken die aantonen dat Berkelsche Zweth voldoende afvoercapaciteit heeft, zijn niet aangetroffen bij het ontwerp-projectplan.
- b) De polder Berkel heeft voldoende afvoercapaciteit. De bypass is niet nodig en is onevenredig bezwarend voor agrariërs en belanghebbenden.
- c) Onderbouwingen en afweging van de alternatieven voor de bypass zijn niet aangetroffen bij het ontwerp-projectplan.
- d) Onduidelijk is waar de 300 m lange natuurvriendelijke oever wordt aangelegd langs de Bovenvaart.
- e) De bypass ligt te dicht (15 m) op de kade om de stabiliteit van de kade te kunnen waarborgen.
- f) Er zijn alternatieven voor de inrichting van de Bergboezem, waarbij de waarden voor weidevogels, landschap en het watersysteem behouden blijven (rapport 'Zuinig op cultuurhistorie, zuinig met gemeenschapsgeld, 31 maart 2011).

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) De Berkelsche Zweth kan 290 m³/min afvoeren. Bij de monding aan de Schie wordt weliswaar de stroomsnelheid overschreden, maar dit veroorzaakt geen problemen omdat in dit deel van de Berkelsche Zweth de oevers en de bodem zijn verstevigd met beton.

De berekeningen die hier aan ten grondslag liggen, zijn in bijlage IV a van het ontwerp-projectplan opgenomen. De Vereniging en de Stichting zijn hiervan op de hoogte gebracht in de brief van 27 november 2012.

- b) Voor de afvoercapaciteit van de polder Berkel is van belang dat niet alleen de Bovenvaart maar de gehele ca. 10 km lange binnenboezem te beschouwen. De modelanalyse van de gehele binnenboezem toont aan dat de peilstijging onaanvaardbaar hoog wordt als de binnenboezem extra water (in totaal 290 m³/min, dus 80 m³/min meer dan in de oorspronkelijke situatie) moet afvoeren. De bypass is bedoeld om die 80 m³/min 'af te vangen' om de binnenboezem te ontlasten en onaanvaardbare peilstijgingen te voorkomen. Vooral bovenstrooms bij de Noordeindsevaart treden de problemen op.

Ook de praktijk laat zien dat de binnenboezem een kwetsbaar systeem is. Hevige neerslag in augustus 2010 en juli 2011 veroorzaakten onaanvaardbare peilstijgingen in de Noordeindsevaart. Op 14 juli 2011 stond het peil in dit deel van de binnenboezem 35 cm *boven* streefpeil, terwijl het peil bij het Bovengemaal 25 cm *onder* streefpeil stond. Met andere woorden: ondanks dat het Bovengemaal het peil benedenstrooms met 25 cm verlaagde, steeg het peil bovenstrooms tot 35 cm. Het water kan niet snel genoeg via de binnenboezem het Bovengemaal bereiken. Deze peilstijging bovenstrooms veroorzaakte in juli 2011 op een tiental plekken lekkages aan de waterkering. De Noordeindsevaart is tijdelijk afgedamd om een kadebreuk te voorkomen en het poldergemaal is tijdelijk stop gezet.

- c) De berekeningen en afwegingen die hier aan ten grondslag liggen, zijn in bijlage IV c van het ontwerp-projectplan opgenomen. De Vereniging en de Stichting zijn hiervan op de hoogte gebracht in de brief van 27 november 2012.
- d) De natuurvriendelijke oever wordt aan de oostzijde van de Bergboezem aangelegd, langs de Bovenvaart. De locatie is opgenomen in de overzichtstekening op bladzijde 11 van het ontwerp-projectplan. Voor de duidelijkheid wordt in de overzichtstekening de nummering van de waterstaatswerken overgenomen.
- e) In de stabiliteitsberekeningen van de kade langs de Bovenvaart is rekening gehouden met de bypass op 15 m vanuit de teen van de kade. Uit de berekeningen blijkt dat de kade voldoet aan de normen voor de stabiliteit. Om te voorkomen dat de bodem van de bypass zal opbarsten (omhoog zal komen) vanwege de slappe veenondergrond, wordt op sommige delen de bodem van de bypass verzwaard met klei.
- f) De Vereniging en de Stichting stellen dat zij geen bezwaar hebben tegen het gebruik van de Bergboezem als bergingsgebied. Zij hebben voornamelijk bezwaar tegen de gebiedsinrichting en de gevolgen daarvan voor de weidevogels en het cultuurhistorische polderlandschap.

De Stichting heeft op 12 april 2011 gebruik gemaakt van het spreekrecht in de Commissie Watersystemen – kwantiteit en kwaliteit. De Stichting heeft het plan "Zuinig met cultuurhistorie" gepresenteerd. De Commissie heeft toegezegd dit plan te betrekken bij de verdere besluitvorming over de Bergboezem Berkel.

Op 15 september 2011 heeft de verenigde vergadering een besluit genomen over de waterstaatkundige maatregelen in de Bergboezem Berkel en de financiën. Daarbij is het plan "Zuinig met cultuurhistorie" afgewogen aan de hand van de doelen uit de Programma's Schoon Water, Voldoende Water en Stevige Dijken.

Het alternatieve plan voldoet niet om de volgende redenen:

De bypass moet 80 m³/min afvoeren. Daarvoor is een doorstroombreedte nodig van 8,5 m. In het projectplan is een dwarsdoorsnede opgenomen van de bypass met een doorstroombreedte van 8,5 m en daarnaast een natuurvriendelijke oever (figuur 4, bladzijde 13). In het alternatieve plan is een bypass voorgesteld met een doorstroombreedte van 5 m en daarnaast aan weerszijden een 2,5 m brede 'uiterwaard'.

In een ondiepe 'uiterwaard' is de afvoercapaciteit veel minder dan in de bypass zelf, doordat de bodemweerstand veel hoger is. Een 5 m brede bypass met daarnaast aan weerszijden een 'uiterwaard' van 5m is onvoldoende om 80 m³/min. Voor een dergelijke debiet is naast een bypass van 5 m een 'uiterwaard' van enkele tientallen meters nodig. Daarvoor ontbreekt de ruimte.

Aanpassing:

- Voor de duidelijkheid wordt in de overzichtstekening op bladzijde 11 van het projectplan de nummering van de waterstaatswerken overgenomen. De overige gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 3: broedgebied voor weidevogels wordt aangetast

Onderwerp van de zienswijze:

- a) De Bergboezem is een belangrijk broedgebied voor weidevogels. Het areaal weidevogelgebied krimpt en de landschappelijke waarden worden aangepast als gevolg van de aanleg van nat natuurgebied.
- b) Het projectplan kent een breder toetsingskader dan de Flora- en faunawet, waaronder de bescherming van de ecologische kwaliteit van watersystemen en de vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen. Daardoor wordt onder de Waterwet ook het broedgebied beschermd in de periode dat er geen weidevogels broeden.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

Algemeen

Het projectplan is vastgesteld in het licht van de doelstellingen van de Waterwet, te weten:

- a. voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

De belangen met betrekking tot natuurwaarden en de bescherming van weidevogels zijn geen belangen die de Waterwet beoogt te beschermen. Deze belangen worden beschermd door de Flora- en faunawet.

Delfland onderkent dat het projectgebied een belangrijk gebied is voor weidevogels. Juist daarom worden de werkzaamheden uitgevoerd buiten het broedseizoen of wordt het gebied tijdelijk ongeschikt gemaakt voor broedende vogels (bladzijde 26 van het projectplan).

- a) Hoewel de aanleg van waterpartijen en moerasnatuur in het noordelijke deel en de recreatieve voorzieningen geen deel uit maken van het projectplan, wordt vanwege de integrale samenhang met de waterstaatkundige werken hieronder wel een reactie gegeven.

Deze argumenten zijn aan de orde geweest in de procedure op grond van de Flora- en faunawet en de aanlegvergunning. Het is juist dat de Bergboezem een waardevol weidevogelgebied is. Dat is door Delfland nooit ontkend en het behoud van de Bergboezem als weidevogelgebied is een van de uitgangspunten geweest bij de ontwikkeling van het inrichtingsplan. Delfland heeft echter ook te maken gehad met de eisen van de EHS in het noordelijke deel van de Bergboezem. Deze twee opgaven zijn in de uitwerking van de plannen –onder begeleiding van ecologen van Royal Haskoning- met elkaar verenigd door enerzijds het zuidelijke deel van de Bergboezem naar inrichting en beheer nog geschikter te maken als broedgebied en leefgebied voor weidevogels en anderzijds het noordelijke deel conform de uitgangspunten van de EHS in te richten als water- en moerasrijk gebied dat tevens een functie zal hebben als foerageergebied voor weidevogels.

Er is inderdaad sprake van een afname van de oppervlakte geschikt broedgebied, vanwege de inrichting van het noordelijk deel van de Bergboezem als moerasnatuur. Het oppervlak van het grasland in het zuidelijke deel wordt iets minder door de aanleg van de bypass en wordt met een aantal maatregelen van betere kwaliteit voor weidevogels.

De “veranderende waterhuishouding” betreft peilopzet; dit is gunstig voor weidevogels omdat de bodemfauna - waar volwassen grutto’s, tureluurs en scholeksters op foerageren - hoger in de bodem zal zitten en daardoor beter beschikbaar zal zijn. Daarnaast wordt het beheer van de betreffende graslanden volledig afgestemd op weidevogels: de bemesting en het maaieregime zullen zodanig zijn dat de diversiteit van de graslanden toeneemt. De kruidenrijkdom zorgt voor meer, diverser en beter bereikbaar voedsel voor met name de pullen (kuikens). Ook zal er voldoende dekking zijn in laat gemaaide percelen. De kwaliteit van het broedgebied gaat dus omhoog. De recreatie zal naar verwachting geen extra verstoring opleveren, aangezien het centrale wandelpad in het broedseizoen zal worden afgesloten en het fietspad achter de dijk ligt. Al met al zal de inrichting niet zozeer méér broedparen, als wel een hogere dichtheid en een hoger slagingspercentage van de broedsels opleveren voor de Bergboezem Berkel.

Het moerasgedeelte zal niet of nauwelijks een functie hebben als broedbiotoop, maar mogelijk wel als foerageergebied en als rustplaats voor steltlopers (waaronder grutto’s en tureluurs) in de periode van trek naar broedgebieden (vroeg voorjaar) en winterverblijven (nazomer-najaar). De inrichting van de Bergboezem zal nauwelijks van invloed zijn op predatiedruk, die door Van der Helm als belangrijke oorzaak van de lage broedsuccessen zijn aangevoerd.

- b) Het ontwerp-projectplan Bergboezem Berkel ziet alleen op de aanleg en wijziging van waterstaatswerken door of vanwege de waterbeheerder (Delfland). Daarbij gaat om de functies die aan het watersysteem zijn toe te kennen en die het watersysteem kan vervullen.

In die zin valt de inrichting van waterpartijen en moerasnatuur in het kader van de EHS en de recreatieve voorzieningen niet onder de reikwijdte van dit projectplan. Deze onderdelen worden niet door of vanwege de waterbeheerder aangelegd of gewijzigd. Hoewel in het projectplan de nadelige effecten, de beperkende maatregelen en de vervulling van maatschappelijke functies zijn beschreven, is het bestemmingsplan de aanwezige plaats voor een afweging in de gebiedsinrichting. Deze belangenafweging heeft dan ook plaatsgevonden in het bestemmingsplan Groenzone Berkel-Pijnacker. Dit bestemmingsplan is onherroepelijk.

Aanpassing:

- De gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 4: werkzaamheden hebben verstoring in het broedseizoen tot gevolg

Onderwerp van de zienswijze:

- a) Het ontwerp-projectplan heeft negatieve gevolgen voor broedende weidevogels als gevolg van een lange periode van uitvoering. Dit punt is onvoldoende afgewogen in het ontwerp-projectplan.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Dit punt betreft de vraag in hoeverre het broedgebied tijdelijk niet beschikbaar is, dus niet de vraag of bestaande broedgevallen worden verstoord. Delfland zal ernaar streven om de werkzaamheden in het centrale deel van de Bergboezem, zoals het graven van de waterpartijen en de bypass, buiten het broedseizoen uit te voeren. Hoewel de aanleg van waterpartijen en moerasnatuur in het noordelijke deel en de recreatieve voorzieningen geen deel uitmaken van het projectplan, wordt vanwege de integrale samenhang met de waterstaatkundige werken hieronder wel een reactie gegeven.

Het zuidelijk deel van de Bergboezem zal afgezien van de aanleg van de bypass alleen een verandering van beheer en een peilopzet ondergaan; er zullen geen werkzaamheden aan het grasland plaatsvinden. Er is dus geen sprake van aantasting van het broedbiotoop buiten het broedseizoen die tot in (het) volgende broedseizoen(en) negatieve effecten hebben. De aanleg van de moerasnatuur op het noordelijke deel neemt naar schatting maximaal een half jaar in beslag en zal zoveel mogelijk buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Ook de werkzaamheden in het kader van de bypass worden in principe buiten het broedseizoen uitgevoerd.

Mocht het broedseizoen niet volledig kunnen worden vermeden, dan kan verstoring door materieel er plaatselijk voor zorgen dat een beperkt deel van de graslanden niet geschikt is voor broedende weidevogels. (Ter vergelijking: in de huidige situatie worden de percelen gangbaar agrarisch beheerd, waarbij tractoren worden gebruikt). Verstoring in het broedseizoen is dan ook minimaal en plaatselijk. Er is dan ook geen sprake van dat drie broedseizoenen verloren zouden gaan voor de weidevogels van de Bergboezem.

Verstoring van broedgevallen zal hoe dan ook worden voorkomen. Het broedseizoen zal zoveel mogelijk worden gemedend. Waar dit niet mogelijk blijkt, zal verstoring worden voorkomen door voorafgaand aan het broedseizoen geschikte maatregelen te nemen die ervoor zorgen dat (weide)vogels niet gaan broeden binnen verstoringsafstand. Het plaatsen van linten is weliswaar een gangbare methode die wordt gebruikt om broedgevallen te voorkomen in graslanden, maar is geen vastgelegde werkwijze voor de Bergboezem Berkel. Er zijn meerdere methoden om broedgevallen effectief en op tijd te voorkomen, zoals maaien, frezen, plaatsen van linten en dagelijks (ook in het weekend) met een 'sleep' achter een tractor over de grond rijden. Daarnaast is monitoring nodig om toe te zien op werkzaamheid. De invulling van dit onderdeel is uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol. Dit werkprotocol zal deel uitmaken van de contractstukken met de aannemer (bestek).

Aanpassing:

- Paragraaf 4.2 zal worden aangevuld met de te treffen voorzieningen op het gebied van de ecologie en weidevogels. De overige gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 5: vispassage

Onderwerp van de zienswijze:

- a) Er is een vispassage voorzien bij de inlaatconstructie. De Vereniging en de Stichting vragen zich af of er voldoende maatregelen zijn genomen bij het nieuw te bouwen gemaal Bergboezem om te voorkomen dat vissen in de pompen om het leven zullen komen.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Het gemaal Bergboezem Berkel maakt geen deel uit van projectplan Bergboezem Berkel. Voor de aanleg van het gemaal Bergboezem is een apart projectplan opgesteld en in dat projectplan is expliciet aangegeven dat het gemaal visvriendelijk wordt aangelegd.

Aanpassing:

- De gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 6: cultuurhistorie

Onderwerp van de zienswijze:

- a) De cultuurhistorische waarden gaan verloren door de Bergboezem in te richten als natuurgebied. De Vereniging en de Stichting stellen met name dat de in het gebied aangetroffen Calais III-geulen onvoldoende zijn beschermd.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Met het oog op het voorkomen van nadelige effecten van de uitvoering van het projectplan heeft Delfland onderzoek gedaan naar archeologische waarden in het gebied. In het projectgebied bevinden zich enkele Calaisgeulen (marine afzettingen) met een middelmatige archeologische verwachtingwaarde. Omdat delen van de geulen door de werkzaamheden worden doorsneden, is archeologisch veldonderzoek gedaan. Daarbij zijn geen aanwijzingen gevonden voor archeologische vindplaatsen. In de diepere ondergrond bevinden zich naar verwachting wel resten van oudere dijken en kaden. Bij het graven in deze kaden zullen zogenaamde profielopnamen worden gedaan, omdat deze belangrijke historische informatie kunnen opleveren over de opbouw en de ouderdom van de kaden (zie bladzijde 26 van het projectplan).

Aanpassing:

- De gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 7: keurvergunning

Onderwerp van de zienswijze:

- a) De natuurvriendelijke oever is gewijzigd ten opzichte van de destijds verleende keurvergunning. De keurvergunning dient te worden gewijzigd of opnieuw te worden verleend.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Bedoeld wordt de natuurvriendelijke oever langs de Bovenvaart. De Vereniging en Stichting zijn van mening dat de keurvergunning, die op 23 juli 2009 is verleend, gewijzigd dient te worden of opnieuw dient te worden verleend, omdat het ontwerp van de natuurvriendelijke oever is gewijzigd ten opzichte van het ontwerp waarvoor de vergunning is verleend.

Het is om de volgende redenen niet nodig om de vergunning te wijzigen of een nieuwe vergunning te verlenen in verband met de wijziging van het ontwerp van de natuurvriendelijke oever langs de Bovenvaart.

Op 22 december 2009 is de Waterwet in werking getreden en sindsdien is voor de aanleg en wijziging van waterstaatswerken en dus ook voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers een projectplan als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet nodig. Omdat het overgangsrecht niet voorziet in een vrijstelling voor aanleg en wijziging waarvoor vóór inwerkingtreding van de Waterwet al een keurvergunning was verleend, zag Delfland zich genoodzaakt alsnog een projectplan vast te stellen voor de in het projectplan genoemde werkzaamheden.

Op 22 december 2009 is ook de Keur Delfland 2010 in werking getreden. Delfland heeft op grond van artikel 4.9 van de Keur geen watervergunning nodig voor de werken die in het projectplan zijn opgenomen.

Aanpassing:

- De gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 8: wijze waarop het werk wordt uitgevoerd

Onderwerp van de zienswijze:

- a) Er wordt gewerkt in het broedseizoen. Daarvoor is een ontheffing nodig op grond van de flora- en faunawet.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Er wordt verwezen naar de reactie onder punt 4a van de Nota van beantwoording.

Aanpassing:

- De gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 9: Beschrijving te treffen voorzieningen

Onderwerp van de zienswijze:

- a) Er is een ernstige verontreiniging van de bodem geconstateerd. De Vereniging en Stichting missen in het ontwerp-projectplan voorzieningen die worden getroffen om verspreiding tegen te gaan.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Er is een saneringsplan opgesteld en een saneringsbeschikking verleend voor het verontreinigde terrein nabij de nieuw te bouwen intlaatconstructie en het huidige populierenbosje. De maatregelen bestaan uit het verwijderen van asbest en het afdekken van de verontreiniging met een schone laag grond (leeflaag). De werkzaamheden worden uitgevoerd onder milieukundige begeleiding (zie ook projectplan bladzijde 26).

In paragraaf 4.2 van het projectplan ontbreekt inderdaad de beschrijving van de te treffen voorzieningen.

Aanpassing:

- Paragraaf 4.2 zal worden aangevuld met de te treffen voorzieningen op het gebied van de bodemsanering.

4.2 Vogelwacht Delft (2)

Onderwerp van de zienswijze:

- a) De Bergboezem is een belangrijk broedgebied voor weidevogels. Het areaal weidevogelgebied krimpt en de geschiktheid er van wordt aangetast als gevolg van de aanleg van nat natuurgebied en recreatieve voorzieningen.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Er wordt verwezen naar de reactie onder onderwerp 3a bij de behandeling van de zienswijze van de Vereniging en de Stichting.

Aanpassing:

- De gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

4.3 Zienswijzen 3 t/m 9, 11 t/m 23, 25 t/m 32, 34 t/m 60 en 62 t/m 70

De zienswijzen ingediend door de ingezetenen en/of belanghebbenden 3 t/m 9, 11 t/m 23, 25 t/m 32, 34 t/m 60 en 62 t/m 70 zijn allen gelijkkluidend. Daarom wordt volstaan met één beantwoording van deze zienswijzen.

Onderwerp 1: bemalingscapaciteit en bypass

Onderwerp van de zienswijze:

- a) Projectplan dient alleen waterstaatkundige doeleinden. Het aanleggen van waterplassen en het ophogen van het terrein (nieuwe natuur) mag geen onderdeel zijn van een projectplan.
- b) De herinrichting van de Bergboezem (aanleggen nat natuurgebied) en het aanleggen van de bypass is niet nodig om de gestelde doelen voor wateroverlast te bereiken. Het knelpunt zit niet zozeer in de polder Berkel zelf, maar in de afvoercapaciteit van de Berkelsche Zweth richting de Schie. De Berkelsche Zweth kan bij de monding slechts 210 m³/min afvoeren, terwijl 290 m³/min is vereist. Dat knelpunt wordt niet opgelost met de aanleg van de bypass.
- c) De polder Berkel heeft voldoende afvoercapaciteit. De bypass is niet nodig en is onevenredig bezwarend voor agrariërs en belanghebbenden.
- d) Er zijn alternatieven voor de inrichting van de Bergboezem, waarbij de waarden voor weidevogels, landschap en het watersysteem behouden blijven (rapport 'Zuinig op cultuurhistorie, zuinig met gemeenschapsgeld, 31 maart 2011).

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Het projectplan ziet inderdaad alleen op de waterstaatkundige werken. Het aanleggen van nieuwe natuur in het noordelijke deel van de Bergboezem maakt daarom geen deel uit van het projectplan.
- b) Er wordt verwezen naar de reactie onder onderwerp 2a bij de behandeling van de zienswijze van de Vereniging en de Stichting.
- c) Er wordt verwezen naar de reactie onder onderwerp 2b bij de behandeling van de zienswijze van de Vereniging en de Stichting.
- d) Er wordt verwezen naar de reactie onder onderwerp 2f bij de behandeling van de zienswijze van de Vereniging en de Stichting.

Aanpassing:

- De gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 2: broedgebied voor weidevogels wordt aangetast

Onderwerp van de zienswijze:

- a) De Bergboezem is een belangrijk broedgebied voor weidevogels. Het areaal weidevogelgebied krimpt en de landschappelijke waarden worden aangepast als gevolg van de aanleg van nat natuurgebied.
- b) Het ontwerp-projectplan heeft negatieve gevolgen voor broedende weidevogels als gevolg van een lange periode van uitvoering.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Er wordt verwezen naar de reactie onder onderwerp 3a bij de behandeling van de zienswijze van de Vereniging en de Stichting.
- b) Er wordt verwezen naar de reactie onder onderwerp 4a bij de behandeling van de zienswijze van de Vereniging en de Stichting.

Aanpassing:

- De gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 3: cultuurhistorie

Onderwerp van de zienswijze:

- a) De cultuurhistorische waarden gaan verloren door de Bergboezem in te richten als nat natuurgebied en het aanleggen van de bypass.
- b) Door agrarisch beheer blijft het landschap en de natuurwaarden in tact.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Er wordt verwezen naar de reactie onder onderwerp 6a bij de behandeling van de zienswijze van de Vereniging en de Stichting.
- b) De waterstaatswerken zoals de bypass en de natuurvriendelijke oevers komen in beheer en onderhoud bij Delfland. Voor de overige delen zijn de gemeenten in principe verantwoordelijk. In het projectplan is opgenomen dat Staatsbosbeheer de beoogde terreinbeheerder is. Dit is niet juist weergegeven in het projectplan.

Aanpassing:

- Hoofdstuk 6 van het projectplan zal worden aangepast voor het beheer en onderhoud. De overige gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 4: sanering

- a) De verontreiniging in het noordoostelijke deel staat de uitvoering in de weg. Een saneringsplan en de monitoring ontbreken.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Er wordt verwezen naar de reactie onder onderwerp 9a bij de behandeling van de zienswijze van de Vereniging en de Stichting.

Aanpassing:

- Paragraaf 4.2 zal worden aangevuld met de te treffen voorzieningen op het gebied van de bodemsanering.

Bijlage I Schriftelijke zienswijzen

Bijlage II Lijst met wijzigingen projectplan

Nr.	Bladzijde	Paragraaf	Wijziging
1	11	2.5	Voor de duidelijkheid wordt in de overzichtstekening de nummering van de waterstaatswerken overgenomen.
2	22	4.1	De tabel 3 zal worden aangevuld met de te treffen voorzieningen op het gebied van de ecologie en weidevogels, archeologie en bodemsanering.
3	29	6	Staatsbosbeheer is onjuist aangemerkt als beoogd terreinbeheerder. Delfland is beheerder en onderhoudsplichtige van de waterstaatswerken zoals beschreven in het projectplan. De gemeenten zijn in principe verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de overige delen.